

Medlemsförslag om fiskodling i recirkulationsanläggningar

1 Ledamöternas förslag

Ledamöterna föreslår att Nordiska rådet uppmanar de nordiska ländernas regeringar att

- a) Gemensamt anta en nordisk ståndpunkt om att Östersjön, med tanke på sin miljömässiga sårbarhet, utgör ett lämpligt pilotområde för recirkulationsanläggningar (RAS) inom ramen för EU:s gemensamma fiskeripolitik.
- b) Arbeta för att utveckling av fiskodling i recirkulationsanläggningar stöds och prioriteras i EU:s gemensamma fiskeripolitik, särskilt för känsliga, övergödningshotade ekosystem som Östersjön.
- c) Gemensamt arbeta för att de miljömässiga konsekvenserna av vattenbruk i Östersjön tydligt beaktas i EU:s kommande strategiska riktlinjer om gemensamma principer och mål för utvecklandet av vattenbruk.
- d) Överväga ett gemensamt tak för utsläpp av närsalter från fiskodling i Östersjön. Uppmuntra användning av fiskfoder, som är tillverkad av fisk från Östersjön, för att inte öka den totala mängden näringsämnen i Östersjön.

2. Bakgrund

Vattenbruk är globalt sett en av de snabbast växande, matproducerande sektorerna i världen och kan ge ett ansevärt bidrag till den globala efterfrågan på mat. Det nordiska vattenbrukets betydelse och potential finns utförligt beskrivet i Nordiska Ministerrådets s.k. PABAN-rapport¹ om utsikterna för utveckling av hållbar, nordisk fiskodling.

¹ *Perspectives for sustainable development of Nordic aquaculture* (The PABAN report). Av Rosten Trond W., Poulsen Helge, Alanära Anders, Eskelinen Unto, Bergsson Arnljótur Bjarki and Olafsen Trude, 2013. Finns

Storskalig, traditionell fiskodling i öppna kassar medför höga utsläpp av fosfor och kväve och är därför problematisk i halvstängda, grunda innanhav med lågt vattenutbyte som Östersjön. Samtidigt ger fiskodlingen jobb i perifera regioner, ekonomisk tillväxt och fisk till både den internationella och nordiska marknaden. Specifikt för Östersjön föreslår ministerrådets PABAN-rapport att 1) licensieringssystemet i området kunde harmoniseras för att uppmuntra ekologiskt effektiv teknologi och praxis 2) Sprida kunskap och idéer om fysisk planering i området 3) Minska import av näringsämnen genom att använda lokala näringsämnen och 4) Utvärdera möjligheterna till recirkulationsodling (RAS) och sprida teknologin i området.²

Recirkulationsodling (RAS) etablerar sig snabbt som landbaserad teknologi, både inom och utanför EU. På global nivå har FN:s matorgan FAO:s sedan år 2005 arbetat för en ekosystemansats till fiskodling.³ Enligt ministerrådets PABAN-rapport har bruk av recirkulationsteknologi inom dansk forellodling gett möjlighet till större produktion, utan att öka på miljöbelastningen.⁴

Nordiska Ministerrådets fiskerisamarbete har hittills stött etablering av ett nordiskt nätverk kring recirkulationsteknologi (RAS) med 565 000 DKK, bland annat för en workshop i samband med det finska ordförandeskapet 2011 och även stött en workshop i Ålborg oktober 2013 i samband med DanAqua-mässan med ett belopp på 119 500 DKK.

EU har idag behörighet inom fiskeriområdet för EU-länderna kring Östersjön. En gemensam nordisk EU-ståndpunkt inom den Gemensamma fiskeripolitiken kunde därför komma i fråga.

I EU:s förnyade Gemensamma fiskeripolitik är storskalig fiskodling ett av svaren på överfisket av världens fiskbestånd och vattenbruk blir ett in-satsområde i EU:s nya forskningsprogram *Horizon 2020*. Då EU förnyar sin fiskeripolitik och under 2013 tar fram riktlinjer för vattenbruk är det av vikt att de miljömässiga konsekvenserna av konventionell fiskodling i öppna kassar uppmärksammas, särskilt för kändliga ekosystem som Östersjön. Belastningen från en fiskodling är lokal, en del områden är känsligare än andra och tål därmed mindre belastning.

Med det historiska och starka kunnande som Norden har inom vattenbruk, kunde Östersjön föras fram som ett pilotområde för grön tillväxt inom hållbart vattenbruk. Detta vore i linje med Europaparlamentets resolution om *en bioekonomi för Europa* (2 juli 2013)⁵ och dess målsättningar om att *integrerat, sektorsövergripande och tvärvetenskapligt förhållningssätt till bioekonomi och främja och öka bioekonomiinvesteringarna i Europa*.

En långsiktigt hållbar fiskodling i Östersjöområdet är rimligtvis också ett säkerhetspolitiskt intresse. Ett Norden som är beroende av import av fisk utifrån (för direkt konsumtion eller som foder till fiskodling) är sårbarare än ett Norden som långsiktigt kan odla sin egen fisk.

på: <http://www.norden.org/sv/publikationer/publikationer/2013-546>,
besökt den 9.9.2013 14:29.

² Ibid, s. 70.

³ Ecosystem Approach to Aquaculture (EAA). Se FAO:s hemsida besökt den 9.9.2013 kl. 12:54.
<http://www.fao.org/fishery/topic/16035/en>

⁴ PABAN-rapporten, s. 123.

⁵ Europaparlamentets resolution av den 2 juli 2013 om Innovation för hållbar tillväxt: en bioekonomi för Europa ([2012/2295\(INI\)](#))

Nordiska rådet

A 1594/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

J.nr. 13-00258-1

Mot bakgrund av ovanstående föreslår ledamöterna att

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska ländernas regeringar

att gemensamt anta en nordisk ståndpunkt om att Östersjön, med tanke på sin miljömässiga sårbarhet, utgör ett lämpligt pilotområde för recirkulationsanläggningar (RAS) inom ramen för EU:s gemensamma fiskeripolitik

att arbeta för att utveckling av fiskodling i recirkulationsanläggningar stöds och prioriteras i EU:s gemensamma fiskeripolitik, särskilt för känsliga, övergödningshotade ekosystem som Östersjön

att gemensamt arbeta för att de miljömässiga konsekvenserna av vattenbruk i Östersjön tydligt beaktas i EU:s kommande strategiska riktlinjer om gemensamma principer och mål för utvecklandet av vattenbruk

att överväga ett gemensamt tak för utsläpp av närsalter från fiskodling i Östersjön. Uppmuntra användning av fiskfoder, som är tillverkad av fisk från Östersjön, för att inte öka den totala mängden näringsämnen i Östersjön

Mariehamn, 27 september 2013

Wille Valve (MÅ)
Anders Eriksson (ÅF)
Christina Gestrin (sv)

Annicka Engblom (M)
Elisabeth Björnsdotter-Rahm (M)
Torgeir Trældal (FrP)

Nordiska rådet

A 1594/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

J.nr. 13-00258-1